

Vorbereiding Rondetafelgesprek over de toekomst van de interne markt naar aanleiding van het rapport van Enrico Letta "Much more than a market".

Vaste Commissie voor Europese Zaken, Tweede Kamer, 12 september 2024

Door Pieter Cleppe, Hoofdredacteur, BrusselsReport.eu

- **Overdreven vertrouwen in industrieel beleid:** Naar verwacht zullen de rapporten van Letta als Draghi¹ sterk gericht zijn op industrieel beleid, wat de vrees wekt dat hun strategieën inefficiënte, verouderde industrieën alleen maar in stand zullen houden in plaats van echt concurrentievermogen te stimuleren. Fredrik Erixon van de denktank ECIPE stelde² het als volgt: *"Nieuwe oproepen voor een beter concurrentievermogen zullen alleen maar leiden tot meer industrieel beleid en meer belastinggeld voor gevestigde bedrijven. Dit dreigt inefficiënties te versterken in plaats van innovatie en groei te bevorderen."*
- Door prioriteit te geven aan bedrijven die op dit moment reeds een gevestigde positie hebben binnen een bepaalde markt, worden **opkomende ondernemingen** met een hoger groeipotentieel geschaad, waardoor innovatie wordt verstikt en de economische veerkracht op lange termijn wordt belemmerd.
- **Frankrijk heeft veel negatieve ervaringen met dergelijke industriepolitiek.** Zoals de Franse journaliste Anne-Elisabeth Moutet het omschreef: "Franse mandarijnen hebben al tientallen jaren ervaring met dergelijke zinloze initiatieven. Zo was er het Plan Calcul (1966-1975), dat de geboorte moest betekenen van een Franse inheemse technologische en informatie-industrie (het eindigde met het Amerikaanse conglomeraat Honeywell dat het grootste deel van de zogenaamde kampioenen opkocht).

Dan was er het Plan 3T dat bedoeld was om Japanse concurrenten als Sony en Mitsubishi terug te dringen en een Franse en Europese consumentenelektronica-industrie te creëren in een door de overheid gesanctioneerde alliantie tussen Thompson, Philips en Grundig. Naast andere propriëtaire technologieën moesten ze een nieuwe videostandaard promoten, V2000 genaamd, die uiteindelijk werd verdrongen door Betamax en VHS. Het Franse kernenergieproject uit de jaren 1970 was succesvoller, maar het had in feite geen concurrentie omdat de regering Westinghouse nooit op de Franse markt zou toelaten."³

- **Kortetermijnoplossingen in plaats van structurele hervormingen:** Het risico bestaat dat dergelijke rapporten de voorkeur geven aan kortetermijnsubsidies voor de

¹ https://www.euractiv.com/section/economy-jobs/news/draghi-report-on-competitiveness-delayed-until-after-the-summer-eu-confirms/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter

² <https://x.com/pietercleppe/status/1780980720061559219>

³ <https://capx.co/emmanuel-macron-frances-failed-liberal-saviour/>

industrie boven diepere, grondige hervormingen die nodig zijn om de marktgestuurde concurrentiekracht te verbeteren (zoals grotere flexibiliteit van de arbeidsmarkt, hervorming van het onderwijs, dat met een neergaande kwaliteit kampt) en Europa een leidende positie te geven op toekomstige wereldmarkten. Een cruciale hervorming is bijvoorbeeld een omgooien van de Europese energiepolitiek, door het niet langer promoten van een minimumpercentage aanbod van onzekere wind- en zonne-energie. Indien de markt automatisch dit soort energie verkiest, is er uiteraard geen probleem, maar het opleggen hiervan is een van de redenen voor de hoge Europese energieprijzen, die de bijvoorbeeld de chemische sector hard treft.

Zoals Sir Jim Ratcliffe van chemiereus INEOS stelt: “Europa had ooit de grootste chemische sector ter wereld...Maar zonder innovatie, een ommekeer op het gebied van CO2-belastingen en hoge energiekosten zal er over 20 jaar niets meer over zijn...Energie is in Europa niet 10 procent duurder dan in de VS, maar vijf keer zo duur”, waarbij hij verder het belang van kernenergie benadrukt.⁴

- Om de noodzakelijke financiering van de herwapening van Europa te financieren, pleiten velen voor een **gemeenschappelijke Europese uitgifte van schuld**. Dit zou een grote fout zijn. De Europese Rekenkamer gaf reeds kritiek op het Coronaherstelfonds, dat ook met gemeenschappelijke schuld is gefinancierd.⁵ Het stelde dat de controle op de uitgaven uit het Europese coronaherstelfonds niet waterdicht, is waardoor volgens de Europese Rekenkamer "een gebrek aan verantwoording" over de besteding van geld van de EU-burgers dreigt.
- Meer fundamenteel is het probleem met dergelijke financiering door middel van gemeenschappelijke schuld, dat het het desbetreffende fonds permanent maakt. Binnen ettelijke jaren zullen die schulden immers moeten worden terugbetaald door de Europese Commissie aan de schuldeisers die deze feitelijke “eurobonds” hebben gekocht, en tot dusver is het niet beslist hoe lidstaten daar voor zullen opdraaien. Allicht zullen de vaak krap bij kas zittende lidstaten een eenvoudige transfer naar de Commissie willen vermijden en zullen ze het allicht ook niet zullen zien zitten om de Europese Commissie toe te laten de Europese burger dan maar rechtstreeks te belasten om het geld te incasseren, via EU-belastingen. Dan rest er nog maar één optie: een nieuwe lening aangaan om de oude lening terug te betalen. Dat is nu reeds standaardpraktijk van hoe nationale regeringen zich financieren. Europese regeringen zouden dan wel eens in de verleiding kunnen komen om alle EU-uitgaven maar zo te financieren. De zekerheid dat een fonds permanent is, werkt niet bepaald als stimulans voor een zorgvuldige besteding van de schaarse middelen.

---

⁴ <https://x.com/pietercleppe/status/1760334465744662544>

⁵ <https://www.accountant.nl/nieuws/2023/3/kritiek-eu-rekenkamer-op-controle-uitgaven-coronaherstelfonds/>